

Ziraat Türkiye Kupasında Mücadele Eden Takımların Ev Sahibi Olma Avantajlarının İncelenmesi

Serhat TUTAŞ [Sorumlu Yazar]

Fırat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, serhattutas@gmail.com

Fatih Ahmet GENÇ

Fırat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, fatihahmetgenc@hotmail.com

Zeki COŞKUNER

Fırat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, coskunerzeki@gmail.com

Makale Geliş Tarihi: 31.10.2023

Makale Kabul Tarihi: 28.12.2023

Makale Yayın Tarihi: 31.12.2023

ÖZET

Bu çalışma; Ziraat Türkiye Kupasında mücadele eden takımların müsabakalarda ev sahibi olma avantajı değişkeni açısından analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın evren ve örneklemini 2022-2023 sezonunda Türkiye Kupasında final müsabakası hariç toplamda 148 müsabaka oluşturmaktadır. Oynanan müsabakalara ait veriler İnstat futbol müsabaka analiz programı istatistiksel verileri ve Türkiye Futbol Federasyonunun resmi internet sitesinden elde edilmiştir. Elde edilen veriler Spss 22 programı ile tanımlayıcı istatistiklerden yararlanılarak incelenmiştir. Araştırmada ev sahibi olma avantajı evrenin tamamı olan 148 müsabaka incelenerek yüzde ve frekans olarak verilmiştir. Ziraat Türkiye Kupasında oynanan müsabakalarda ev sahibi takımlar 104 galibiyet ve 44 mağlubiyet aldığı görülmektedir. Ayrıca oynanan karşılaşmalarda ev sahibi takımların 318 gol, deplasman takımlarının ise 185 gol attığı görülmektedir. Bu veriler ışığında ev sahibi olma avantajı oranı % 70,3 iken ev sahibi takımların gol atma oranı ise % 63,2 olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuç; tek maç eleme usulüne göre oynanan Türkiye Kupasında başarılı olabilmek için ev sahibi olmanın önemli bir avantaj olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Analiz, Deplasman, Ev Sahibi, Futbol, Ziraat Türkiye Kupası

Examination of the Home Host Advantages of Teams Competing in the Ziraat Turkish Cup

ABSTRACT

This study aims to analyze the teams competing in the Ziraat Turkish Cup in terms of the variable of home advantage in the competitions. The population and sample of the study consist of 148 competitions in total, excluding the final competition in the Turkish Cup in the 2022-2023 season. The data of the competitions played were obtained from the statistical data of Instat football competition analysis program and the official website of the Turkish Football Federation. The data obtained were analyzed by using descriptive statistics with Spss 22 program. In the research, 148 competitions, which are the entire universe of home advantage, were analyzed and given as percentages and frequencies. It is seen that the home teams have 104 wins and 44 losses in the competitions played in Ziraat Turkey Cup. In addition, it is seen that home teams scored 318 goals and away teams scored 185 goals in the matches played. In the light of these data, it is concluded that the home advantage rate is 70.3% while the home teams' goal scoring rate is 63.2%. This result shows that home ownership is an important advantage to be successful in the Turkish Cup which is played according to the single match elimination method.

Keywords: Analysis, Away, Football, Ziraat Turkish Cup, Home

GİRİŞ

Futbol hiç kuşkusuz dünyanın her yerinde aktif olarak oynanan, oynamayanlar tarafından da takip edilen spor branşlarından bir tanesidir (Donuk ve Şenduran, 2006). 19. yüzyılda İngilizler tarafından geliştirilen futbol oyunu 20. yüzyılda Dünya'nın her tarafında yerini alarak, en çok takip edilen ve en çok taraftar kitlesini bünyesinde barındıran popüler bir spor haline gelmiştir (Akgeyik, 2018). İçinde yaşadığımız çağdaki spor veya futbol müsabakalarında rakiplerin galip gelmesi ve bununla beraber meydana gelen üstünlük mücadelesi daha önceleri hiç bu kadar önemli bir rol almamıştır.

Spor yarışmaları günümüzde 'kazanmak' ya da 'kaybetmek' için yapılan ve bu üstünlüğü seyretmeye gelen birçok sporseverin paydaşlığıyla gerçekleşmektedir (Pollard,2002). Geniş bir saha içerisinde, her takımdan on bir futbolcunun katılımıyla, maç sonucun kalelere atılan ya da yenilen gollerle sonuçlandığı bir takım sporu olan futbolda, son zamanlarda eski ve alışa gelmiş kalıp metotların yerine günümüzde daha programlı ve sistematik antrenmanlar yapılmaktadır. Müsabakalarda başarıyı artırmak için birçok yöntem ve model denenmektedir. Başarıyı yakalamak adına uygulanan bu metotlardan biri de maç analizleridir. 1910'lu yılların başından bu güne ortaya çıkan daha çok bilimsel toplulukların oluşması ve bu alanda yapılan ulusal ve uluslararası kongrelerle beraber maç analizi bilimsel literatürde daha baskın bir konuma gelmiş durumdadır (Sarmiento, 2014). Futbolda en iyi sonucu almayı etkileyen, takımların başarılı olabilmesi ya da başarı sağlayamamasına neden olan birtakım etkenler olduğu bilinmektedir. Taraftar, maçı yöneten hakem, müsabaka gününün hava koşulları ve saha koşulları, karşı takımın performansı, oynanan müsabakanın niteliği ve şans gibi durumlar bu etmenlerden bazılarıdır (Müniroğlu ve Deliceoğlu, 2008).

Performansı etkileyen ve maç sonucuna dolaylı olmadan etkili olan başlıca önemli etmenlerden birisi de futboldaki ev sahibi olma durumudur. Takımların müsabakalarda ev sahibi olma avantajı, kendi sahasında oynanan müsabakalarda, ev sahibi olan takımların %50'den daha büyük bir oranda iç saha yararına hakim olduğunun bir belirteci olarak ifade edilir (Gürkan, 2020). Ev sahibi olma avantajını etkileyen etmenler göz önünde bulundurulduğunda, ligde aynı haftada bazı takımlar uzaklık olarak daha fazla mesafe kat etmektedir. Diğer takımlara bakıldığında ise daha az kilometreli yerlere yolculuk yapmaktadırlar. Takımların kat ettikleri mesafenin dışında, bazı rakip takımların hem sayı hem de fanatizm bakımından daha fazla seyirciye sahip olurken, bazı takımlar ise sayısal olarak daha az ve fanatizm açısından daha durgun taraftar gruplarına sahiptir. Profesyonel olarak mücadele eden futbol, hentbol, voleybol ve basketbol gibi bireysel olmayan bu

branşlarda takımların ev sahibi olma avantajı durumu iyi bir geçmişe sahiptir. Ev sahibi olma avantajı durumu, 1970'li yıllardan başlayarak günümüze kadar yapılmış olan önemli araştırmaların altyapısını oluşturmaktadır (Öndes, 2019).

Ev sahibi olma avantajı ile ilgili yabancı kaynaklarda birçok çalışma olmasına rağmen, ülkemizde buna benzer çalışmaların sayısının az olduğu görülmektedir. Yine ülkemizde lig müsabakalarının ev sahibi olma avantajı incelenirken Türkiye Kupası ile alakalı çalışmaların olmadığı görülmüştür. Bu bağlamda, bu çalışmada 2022 – 2023 sezonunda Ziraat Türkiye Kupasında müsabakalardan galip veya mağlup ayrılan takımların ev sahibi olma avantajı değişkeni açısından incelemeyi amaçlamaktadır.

MATERYAL & METOT

Araştırma Modeli

Bu çalışmada tanımlayıcı istatistiklerden yararlanılmıştır. Araştırmada ev sahibi olma avantajını evrenin tamamı olan 148 müsabaka incelenerek yüzde ve frekans olarak verilmiştir.

Araştırma Grubu

Araştırmanın evren ve örneklemini; 2022-2023 sezonunda Ziraat Türkiye Kupasında oynanan 149 müsabaka oluşturmaktadır. Final müsabakası tarafsız bir sahada oynanmasından dolayı da değerlendirilmeye alınmamıştır. Çalışmada evrenin tamamı analiz edilmiştir.

Veri Toplama Yöntemi

Çalışmada veri toplama yöntemi olarak İstatistik futbol müsabaka analiz programı istatistiksel verileri ve Türkiye Futbol Federasyonu resmi sitesindeki (www.tff.org.tr) müsabaka sonuçlarından faydalanılmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizi lisanslı İbm Spss Statistics 22 programı ile tanımlayıcı istatistiklerden yararlanılarak incelenmiştir. Tanımlayıcı istatistik; Araştırmada ev sahibi olma avantajı evrenin tamamı olan 148 müsabaka incelenerek yüzde ve frekans olarak verilmiştir.

Ev sahibi olma avantajı: Courneya ve Carron,(1992) Ev sahibi olma avantajını, ev sahibi takımların %50'den daha fazla bir oranda müsabakalardan galip ayrıldığına bir göstergesi olarak değerlendirmiştir. Ev Sahibi olma avantajı, sona ermiş bir sezonda takımların kendi sahalarında kazandıkları puanlar hem iç saha ve hem de dış sahada kazandıkları puanların toplamının bir yüzdesi olarak değerlendirmeye alınmıştır (Pollard ve Gomez, 2009).

BULGULAR

Bu bölümde, 2022-2023 Sezonu Ziraat Türkiye Kupasında Mücadele Eden Takımların Ev Sahibi Olma Avantajlarının İncelenmesi kapsamında elde edilen bulgular tablo şeklinde sunulmuştur.

Tablo-1. 2022-2023 Sezonu Ziraat Türkiye Kupası 1.Tur Müsabakaları

Ev Sahibi Galibiyet Sayısı	16
Ev Sahibi Mağlubiyet Sayısı	10
Ev Sahibi Atılan Gol Sayısı	43
Ev Sahibi Yenilen Gol Sayısı	32
Deplasman Galibiyet Sayısı	10
Deplasman Mağlubiyet Sayısı	16
Deplasman Atılan Gol Sayısı	32
Deplasman Yenilen Gol Sayısı	43
Toplam Maç Sayısı	26
Toplam Gol Sayısı	75
Ev Sahibi Olma Avantajı	% 61,5

Tablo-1 incelendiğinde 2022-2023 sezonu Türkiye Kupası 1.Turunda toplam 26 müsabaka oynanmıştır. Ev sahibi takımlar 16 (% 61,5) galibiyet alırken, 10 (%38,5) müsabakada mağlup ayrılmıştır. Ayrıca Türkiye Kupası 1. Turunda toplamda 75 gol kaydedilmiştir. Bu gollerin 43'ü (57,3) ev sahibi takımlar tarafından kaydedilirken 32'si (42,7) ise deplasman takımları tarafından atıldığı görülmektedir. Ev Sahibi olma avantajı oranı ise % 61,5 oranında gözlemlenmiştir.

Tablo-2. 2022-2023 Sezonu Ziraat Türkiye Kupası 2.Tur Müsabakaları

Ev Sahibi Galibiyet Sayısı	16
Ev Sahibi Mağlubiyet Sayısı	13
Ev Sahibi Atılan Gol Sayısı	52
Ev Sahibi Yenilen Gol Sayısı	41
Deplasman Galibiyet Sayısı	13
Deplasman Mağlubiyet Sayısı	16
Deplasman Atılan Gol Sayısı	41
Deplasman Yenilen Gol Sayısı	52
Toplam Maç Sayısı	29
Toplam Gol Sayısı	93
Ev Sahibi Olma Avantajı Oranı	% 55,2

Tablo 2'ye bakıldığında Türkiye Kupası 2.Turunda toplam 29 müsabaka oynanmıştır. Ev sahibi takımlar 16 galibiyet ile ayrılırken 13 müsabakada deplasman takımları galip gelmiştir. Oynanan 29 karşılaşmada 78 gol kaydedilirken, bu gollerin 52'sini (%55,9) ev sahibi takımlar üstlenmiştir. Deplasman takımları ise 29 müsabakada 41 (%44,1) gol kaydetmişlerdir. Ev Sahibi olma avantajı oranı ise % 55,2 olarak gözlemlenmiştir.

Tablo-3. 2022-2023 Sezonu Ziraat Türkiye Kupası 3.Tur Müsabakaları

Ev Sahibi Galibiyet Sayısı	27
Ev Sahibi Mağlubiyet Sayısı	7
Ev Sahibi Atılan Gol Sayısı	86
Ev Sahibi Yenilen Gol Sayısı	35
Deplasman Galibiyet Sayısı	7
Deplasman Mağlubiyet Sayısı	27
Deplasman Atılan Gol Sayısı	35
Deplasman Yenilen Gol Sayısı	86
Toplam Maç Sayısı	34
Toplam Gol Sayısı	121
Ev Sahibi Olma Avantajı	%79,4

2022-2023 Sezonu Ziraat Türkiye Kupası 3. Turunda toplamda 34 müsabaka gerçekleşmiştir. Bu müsabakaların 27'sinde (%79,4) ev sahibi takımlar galibiyetle ayrılırken 7 karşılaşmada ise mağlup olmuşlardır. Ayrıca bu müsabakalarda toplamda atılan 121 golün 86'sı (%71,1) ev sahibi takımlar tarafından kaydedilmiştir. Ev Sahibi olma avantajı oranı ise %79,4 olarak gözlemlenmiştir (Tablo-3).

Tablo-4. 2022-2023 Sezonu Ziraat Türkiye Kupası 4.Tur Müsabakaları

Ev Sahibi Galibiyet Sayısı	22
Ev Sahibi Mağlubiyet Sayısı	5
Ev Sahibi Atılan Gol Sayısı	70
Ev Sahibi Yenilen Gol Sayısı	33
Deplasman Galibiyet Sayısı	5
Deplasman Mağlubiyet Sayısı	22
Deplasman Atılan Gol Sayısı	33
Deplasman Yenilen Gol Sayısı	70
Toplam Maç Sayısı	27
Toplam Gol Sayısı	103
Ev Sahibi Olma Avantajı	% 81,5

Tablo 4 incelendiğinde oynanan 27 müsabakanın 22'sinde ev sahibi takımlar galip gelirken geride kalan 5 müsabakadan da ev sahibi takımlar mağlup ayrılmışlardır. Oynanan 27 müsabakada toplamda 103 gol kaydedilmiştir. Bu gollerin 70'i (%68) ev sahibi takımlar tarafından atılmıştır. Ev Sahibi olma avantajı oranı ise % 81,5 olarak gözlemlenmiştir.

Tablo-5. 2022-2023 Sezonu Ziraat Türkiye Kupası 5.Tur Müsabakaları

Ev Sahibi Galibiyet Sayısı	13
Ev Sahibi Mağlubiyet Sayısı	3
Ev Sahibi Atılan Gol Sayısı	45
Ev Sahibi Yenilen Gol Sayısı	27
Deplasman Galibiyet Sayısı	3
Deplasman Mağlubiyet Sayısı	13
Deplasman Atılan Gol Sayısı	27
Deplasman Yenilen Gol Sayısı	45
Toplam Maç Sayısı	16
Toplam Gol Sayısı	72
Ev Sahibi Olma Avantajı	% 81,3

Tablo 5'e bakıldığında Ziraat Türkiye Kupası 5. Tur müsabakalarında toplamda 16 müsabaka oynanmış, bu müsabakaların 13'ünde ev sahibi takımlar galip gelmiştir. Bu müsabakalarda toplamda 72 gol atılmış bu gollerin 45'i (%62,5) ev sahibi takımlar tarafından kaydedilmiştir. Bu turda ev sahibi olma avantajı oranı % 81,3 olarak gözlemlenmiştir.

Tablo-6. 2022-2023 Sezonu Ziraat Türkiye Kupası Son 16 Turu Müsabakaları

Ev Sahibi Galibiyet Sayısı	4
Ev Sahibi Mağlubiyet Sayısı	4
Ev Sahibi Atılan Gol Sayısı	10
Ev Sahibi Yenilen Gol Sayısı	12
Deplasman Galibiyet Sayısı	4
Deplasman Mağlubiyet Sayısı	4
Deplasman Atılan Gol Sayısı	12
Deplasman Yenilen Gol Sayısı	10
Toplam Maç Sayısı	8
Toplam Gol Sayısı	22
Ev Sahibi Olma Avantajı	% 50

Türkiye Kupası Son 16 turu müsabakalarında toplamda 8 müsabaka oynanmıştır. Bu müsabakaların 4'ünü ev sahibi takımlar kazanırken geride kalan 4 müsabakada deplasman

takımları galibiyetle ayrılmıştır. Son 16 turu müsabakalarında toplamda 22 gol kaydedilmiştir. Bu gollerin 10'u (% 45,5) ev sahibi takımlar tarafından 12 gol (% 54,5) ise deplasman takımları tarafından atılmıştır. Bu turda ev sahibi olma avantajı oranı % 50 olarak gözlemlenmiştir.

Tablo-7. 2022-2023 Sezonu Ziraat Türkiye Kupası Çeyrek Final Müsabakaları

Ev Sahibi Galibiyet Sayısı	3
Ev Sahibi Mağlubiyet Sayısı	1
Ev Sahibi Atılan Gol Sayısı	12
Ev Sahibi Yenilen Gol Sayısı	5
Deplasman Galibiyet Sayısı	1
Deplasman Mağlubiyet Sayısı	3
Deplasman Atılan Gol Sayısı	5
Deplasman Yenilen Gol Sayısı	12
Toplam Maç Sayısı	4
Toplam Gol Sayısı	17
Ev Sahibi Olma Avantajı	% 75

Tablo-7 incelendiğinde Türkiye Kupası Çeyrek Final müsabakalarında toplam 4 müsabaka oynanmıştır. Bu karşılaşmaların 3'ünde (%75) ev sahibi takımlar galip ayrılırken 1 müsabakada deplasman takımları kazanmıştır. Atılan gollere bakıldığında ise ev sahibi 12 gol (% 70,6) deplasman takımları ise 5 gol attığı görülmektedir.

Tablo-8. 2022-2023 Sezonu Ziraat Türkiye Kupası Yarı Final Müsabakaları

Ev Sahibi Galibiyet Sayısı	3
Ev Sahibi Mağlubiyet /Beraberlik Sayısı	1
Ev Sahibi Atılan Gol Sayısı	8
Ev Sahibi Yenilen Gol Sayısı	3
Deplasman Galibiyet/Beraberlik Sayısı	0
Deplasman Mağlubiyet Sayısı	3
Deplasman Atılan Gol Sayısı	1
Deplasman Yenilen Gol Sayısı	6
Toplam Maç Sayısı	4
Toplam Gol Sayısı	11
Ev Sahibi Olma Avantajı	% 75

Çift maç eleme usulüne göre oynanan yarı final müsabakalarında toplamda 4 müsabaka oynanmıştır. Bu müsabakaların 3'ünde (%75) ev sahibi takımlar galip ayrılırken 1

müsabakada deplasman takımları kazanmıştır. Atılan gollere bakıldığında ise ev sahibi 8 gol (% 72,7) deplasman takımları ise 3 gol attığı görülmektedir.

Tablo-9. 2022-2023 Sezonu Ziraat Türkiye Kupası Müsabakaları

Ev Sahibi Galibiyet Sayısı	104
Ev Sahibi Mağlubiyet /Beraberlik Sayısı	44
Ev Sahibi Atılan Gol Sayısı	318
Ev Sahibi Yenilen Gol Sayısı	185
Deplasman Galibiyet/Beraberlik Sayısı	44
Deplasman Mağlubiyet Sayısı	104
Deplasman Atılan Gol Sayısı	185
Deplasman Yenilen Gol Sayısı	318
Toplam Maç Sayısı	148
Toplam Gol Sayısı	503
Ev Sahibi Olma Avantajı	% 70,3

Eleme ve Final aşamalarından oluşan Ziraat Türkiye Kupasında 2022-2023 sezonunda toplamda 149 müsabaka oynanmıştır. Final müsabakası tarafsız sahada oynandığından dolayı değerlendirmeye alınmamıştır. 148 müsabakada Ev sahibi takımlar 104 (%70,3) karşılaşmada galibiyetle ayrılırken, 44 karşılaşmada deplasman takımları galip gelmiştir. Ayrıca 148 müsabakada toplamda 503 gol kaydedilmiştir. Bu gollerin 318'i (%63,2) ev sahibi takımlar tarafından 185 gol (%36,8) ise deplasman takımları tarafından kaydedilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışma, 2022-2023 sezonunda Türkiye Kupasında oynanan müsabakaların ev sahibi olma avantajı değişkeni bakımından incelemeyi amaçlamaktadır. Türkiye Kupası müsabakaları eleme ve final aşamalarından oluşur. Yarı final hariç diğer tüm Kupa müsabakaları tek maç eleme usulüne göre oynanır. Yarı final müsabakalarında ise; çift maç eleme usulüne göre belirlenir. Ayrıca Ziraat Türkiye Kupasında oynanan müsabakalarda eşleşmeler ve müsabakanın hangi takımın sahasında oynanacağı kura çekimi ve seri başı sistemi ile belirlenir. Kupanın 1. turunda kura sistemi, 2, 3, 4 ve 5. turunda seri başı sistemi uygulanır. Müsabakaların son 16 turu ve çeyrek final müsabakalarında kura çekimi sistemi uygulanır. Final müsabakası ise TFF'nin belirlediği tarafsız bir sahada tek maç usulüne göre oynanır (www.tff.org). 2022-2023 sezonunda oynanan 148 (Final Müsabakası Hariç) müsabakada ev sahibi olma avantajı % 70,3 olarak gözlemlenmiştir. Yine aynı sezonda kaydedilen 503 golün 318'i ev sahibi takımlar tarafından atılmıştır. Bu sonuçlar ışığında kendi sahasında oynayan takımların deplasman takımlarından daha fazla gol attığı ve kendi sahasında daha fazla maç kazandığı görülmektedir. Courneya ve Carron, (1992) Ev sahibi olma avantajını, ev sahibi takımlarının %50'den daha fazla bir oranda müsabakalardan galip ayrıldığı bir göstergesi olarak tanımlamaktadır. Literatür incelendiğinde Gürkan, (2020) tarafından yapılan Amatör

Futbol Liginde Ev Sahibi Olma Avantajı: Türkiye Futbol Bölgesel Amatör Ligi Örneği çalışmasında Bölgesel Amatör Ligindeki (BAL) beş sezon incelenerek ev sahibi olmanın ortalamasını %58,24 olduğu tespit etmiştir. Yine aynı çalışmada toplam 5 sezonda takımların kaydettikleri gollere bakıldığında; ev sahibi takımlar kendi sahasında toplamda 15339 gol kaydetmiş ve her maçın gol ortalamasını da 1,61 olarak gözlemlenmiştir. Öndes, (2019); Türkiye Spor Toto Süper Ligi Kulüplerinin Ev Sahibi Olma Avantajı adlı çalışmasında ev sahibi olma avantajı % 62.69 olarak belirlenirken, Leite (2017), yapmış olduğu çalışmasında 2015-2016 sezonunda 10 Avrupa Ligini incelediğinde; Türkiye'nin ev sahibi olma avantajını % 61 olarak bulmuştur. Yine çalışmamızla paralellik gösteren başka bir literatürde; 2018-2019 Avrupa Şampiyonlar Liginde 124 müsabakada ev sahibi takımların kazanma durumu % 45,97 iken; deplasman takımların kazanma oranı %32,26, berabere biten maç oranının ise %21,77 (27 maç) olduğu belirlenmiştir (Işıkdemir,2020). Futbolda ev sahibi olma avantajını inceleyen birçok çalışma bizim bulgularımızda benzerlik göstermektedir. İnan (2018), 1987-2017 yılları arası zaman diliminde Türkiye Süper Liginde ev sahibi olma avantajının %55.37 ile %67.69 arasında değiştiğini; Garcia ve arkadaşları (2013), Avrupa Liglerinde yaptıkları çalışmada ev sahibi olma avantajının Hırvatistan'da %61,29, Slovakya'da %59,58, Yunanistan'da %58, Polonya'da %56,79, Bosna Hersek'te %76,10, Bulgaristan'da %60,99, Avusturya'da %58,19, Arnavutluk'ta %63,18, Kazakistan'da %60,32, Romanya'da %59,40, Çek Cumhuriyeti'nde %58,75 ve İsviçre'de de %57,30 olarak tespit etmişlerdir. Gürkan ve arkadaşlarının (2017), Türkiye Futbol 1. Ligi üzerine yaptıkları çalışmada, 10 sezonda ev sahibi olma avantajı ortalaması %61.10, bir sezonu şampiyon olarak tamamlayan takımların ev sahibi olma avantajı ortalamaları %56.40, küme düşen takımlarda ise bu oran %61.23 olarak bulunmuştur. Pollard'a (2008) göre, seyirci etkisi, seyahat etkileri, oynanan sahaya aşına olma, hakem etkisi, bölgesellik, özel taktikler, kural faktörleri, psikolojik faktörler, bu sebeplerin birbiri ile olan etkileşimleri futbolda ev sahibi olma avantajını etkileyen önemli faktörlerdir.

Sonuç olarak 2022-2023 sezonu Türkiye Kupasında mücadele eden ev sahibi takımlarının gol bulma ve galip gelme bakımından deplasman takımlarına göre daha başarılı olduğu gözlemlenmiştir. Ancak ev sahibi avantajının tek başına yeterli olmadığı, deplasmanda alınacak puanlarında takım başarısında önemli bir yer olduğu sonucuna varılmıştır.

ÖNERİLER

- Yapmış olduğumuz bu çalışma sonraki yapılacak çalışmalara kaynak oluşturması ve diğer değişkenler açısından incelenmesi bakımından önemli bir çalışmadır.
- Kupa fikstürü hazırlanırken alt liglerde mücadele eden takımların sahasında oynaması alt liglerdeki takımların gelişimi açısından önem arz etmektedir.(Almanya Örneği)
- Kupa fikstürü belirlenirken alt liglerde mücadele eden takımların sahasında oynaması alt liglerdeki takımların ekonomik durumları açısından önemlidir.
- Kupada mücadele eden takımların kendi sahasında kazandığı puan ve puanlar kadar deplasmanda aldığı puanlarda önemli bir rol oynamaktadır.

KAYNAKLAR

- Akgeyik, T. (2018). Futbolda Başarıyı Etkileyen Faktörler, (Türkiye Süper Lig Takımları Üzerine Ampirik Bir Araştırma). HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi. 7(18), 396-413.
- Courneya, K., & Carron, A. (1992). The Home Advantage In Sport Competitions: A Literature Review. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 14(1), 13-27.
- Donuk, B. & Şenduran, F.S. (2006). Futbolun Anatomisi. İstanbul: Ötüken Neşriyat A.Ş.
- Garcia, M.S., Aguilar, O.G., Marques, P.S., Tobío, G.T., & Romero, J.F. (2013). Calculating home advantage in the first decade of the 21th century UEFA soccer leagues. *Journal of Human Kinetics*, 38, 141-150.
- Göral, K., Yanık, E., ve Zorba, H.N. (2018). Süper Amatör Futbol Liginde müsabakaları iç sahada oynamak önemli bir avantaj mıdır? *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 188-194.
- Gürkan O., Ertetik G., Müniroğlu R.S. (2020) -Amatör Futbol Liginde Ev Sahibi Olma Avantajı: Türkiye Futbol Bölgesel Amatör Ligi Örneği, *Sportmetre The Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 18(4), 80-89
- Işıkdemir, E. (2020). Futbolda Puan ve Eleme Usulüne Göre Oynanan Karşılaşmalarda Ev Sahibi Olmak Bir Avantaj Mıdır? :2018-2019 Şampiyonlar Ligi Analizi, *Sportmetre The Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 157-165
- İnan, T. (2018). Home Field Advantage Trend in Turkish Football Super League (1987-2017). *Asian Journal of Education and Training*, 4(1), 45-50.
- İnstat Veri Analiz Programı <https://new.instatsport.com/football> E.T: 01.08.2023
- Leite, W.S.S. (2017). Home advantage: Comparison between the major European football leagues. *Athens Journal of Sports*, 4(1), 65-74.
- Müniroglu, S., Deliceoglu, G. (2008). Futbolda Müsabaka Analizi ve Gözlem Teknikleri. Ankara: Ankara Üniversitesi Basım Evi
- Öndes H. (2019). Türkiye Spor Toto Süper Ligi Kulüplerinin Ev Sahibi Olma Avantajı, *Hacettepe Journal of Sport Sciences* 30 (2), 74-84.
- Pollard, R. (2002). "Evidence of a Reduced Home Advantage when a Team Moves to a New Stadium" *Journal of Sport Sciences*, 20, 969-973
- Pollard, R. (2008). Home Advantage in Football: A Current Review of an Unsolved Puzzle. *The Open Sports Sciences Journal*, 1(1), 12-14.
- Pollard, R., & Gomez, M.A., (2009). Home advantage in football in South-West Europe: Long-term trends, regional variation, and team differences. *European Journal of Sport Science*, 9(6), 341-352.
- Sarmiento, H., Marcelino, R., Anguera, T., Campaniço, J., Matos, N., & Leita, A.C. (2014). Match analysis in football: A systematic review. *Journal of Sports Sciences*, 33(20), 1831-1843.
- Türkiye Futbol Federasyonu, <https://www.tff.org> E.T: 01.08.2023